

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117228282
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6117228282.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951 proti žalovanej: X. W., nar. XX. Q. XXXX, bytom S. XX, XXX XX O. O., o zaplatenie sumy 3.325,17 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10Csp/169/2017-58 zo dňa 26. októbra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v treťom a štvrtom výroku z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 3.325,17 Eur, úrok v sume 197,88 Eur a v sadzbe 17,9% ročne zo sumy 3.325,17 Eur od 22.júla 2017 do 31. júla 2017, úrok z omeškania v sume 1,79 Eur a v sadzbe 5 % ročne zo sumy 3.523,05 Eur od 1. augusta 2017 do zaplatenia a poplatok za poistenie v sume 5,31 Eur. (prvá výroková veta). Druhou výrokovou vetou žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovanej povolil priznanú istinu, úrok, úrok z omeškania, poplatok za poistenie a náhradu trov konania uhradiť žalobcovi v mesačných splátkach po 100,- Eur vždy k 20. dňu v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane tento rozsudok právoplatným s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu (tretia výroková veta). Žalobcovi priznal od žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100% (štvrtá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 3.325,17 Eur, úroku v sume 197,88 Eur a v sadzbe 17,9% ročne zo sumy 3.325,17 Eur od 22. júla 2017 do zaplatenia, úroku z omeškania v sume 1,79 Eur a v sadzbe 5% ročne zo sumy 3.325,17 a 197,88 Eur od 22. júla 2017 do zaplatenia a poplatku zo poistenie 5,31 Eur titulom dlhu zo zmluvy o úvere.

1.2 Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou došlo dňa 18.10.2013 k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej sumu 4.000,- Eur. Listom zo dňa 18. mája 2017 žalobca vyzval žalovanú uhradiť omeškané splátky v sume 149,74 Eur do 23. mája 2017 s upozornením, že inak pristúpi k zosplateniu úveru. Listom zo dňa 21. júla 2017 žalobca celý úver zosplatnil a vyzval žalovanú uhradiť celý dlh z úveru do 31. júla 2017. Podľa prehľadu splácania bol zostatok neuhradenej istiny úveru vo

výške 3.325,17 Eur, dlh na úrokoch vo výške 197,88 Eur a na úrokoch z omeškania sumu vo výške 1,79 Eur. Okresný súd uzavrel, že žalobca pri predčasnom zosplatnení dodržal všetky podmienky uvedené v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka i sprísnené podmienky pre spotrebiteľské zmluvy stanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Keďže žalobca poskytol žalovanej lehotu na zaplatenie dlžnej sumy do 31. júla 2017 konštatoval, že splatnosť úveru nastala až k tomuto dňu.

1.3 Súd prvej inštancie zmluvu o úvere uzatvorenú medzi stranami sporu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka).

1.4 Súd prvej inštancie priznal žalobcovi požadovaný zostatok istiny úveru 3.325,17 Eur, ktorej výšku mal preukázanú z predloženého prehľadu splácania. Ohľadne uplatneného úroku konštatoval, že patrí žalobcovi ako veriteľovi zo zmluvy o úvere len do splatnosti/predčasnej splatnosti úveru; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012. Uviedol, že podstata argumentácie súdov spočíva v tom, že od splatnosti úveru je dlžník v omeškani a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Ak by úrok patril žalobcovi až do zaplatenia, bol by dlžník v postavení spotrebiteľa dvojnásobne zaťažovaný (úrokmi z úveru i úrokmi z omeškania), čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu strán v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené uzavrel, že žalobca má nárok len na úrok za obdobie do zosplatnenia úveru, teda do 31. júla 2017. Podľa prepočtu zmluvných úrokov predstavoval dlžný úrok ku dňu 21. júla 2017 sumu 197,88 Eur, ktorú žalobcovi priznal, rovnako mu priznal i úrok z istiny 3.325,17 Eur v dohodnutej sadzbe 17,9 % ročne do zosplatnenia úveru (do 31. júla 2017) a vo zvyšku úroku žiadaného zo sumy istiny od 1. augusta 2017 do zaplatenia žalobu zamietol. Žalobcovi priznal aj úrok z omeškania v sume 1,79 Eur vyplývajúci z prepočtu úrokov z omeškania za obdobie do 21. júla 2017. Úrok z omeškania žiadaný v sadzbe 5% ročne zo sumy istiny a dlžného úroku (3.325,17 Eur + 197,88 Eur, spolu 3.523,05 Eur) priznal žalobcovi v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. až od 1. augusta 2017 a nie od ním žiadaného dňa 22. júla 2017, pretože celý úver sa stal splatný až ku dňu 31. júla 2017. Žalobcovi priznal aj poplatky za poistenie v sume 5,31 Eur, nakoľko povinnosť žalovanej platiť tieto poplatky žalobcovi po 1,77 Eur mesačne vyplýva zo zmluvy.

1.5 Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná na pojednávaní požiadala priznanú sumu splácať žalobcovi v 100,- Eur mesačných splátkach, pričom uviedla, že jej súčasný príjem je 460,- až 550,- Eur mesačne a spláca ďalšie 2 úvery, súd prvej inštancie jej povolil priznanú sumu a trovy konania splácať v mesačných splátkach po 100,- Eur v súlade s § 232 ods. 3 a 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok ďalej len „C.s.p.“) vzhľadom k jej pomerom s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatný celý zostatok dlhu. Preveril tvrdenia žalovanej a z lustrácie v Sociálnej poisťovni mal preukázaný mesačný príjem za posledných 6 mesiacov v priemere 626,32 Eur brutto, čo zodpovedalo tvrdeniam žalovanej 460,- Eur až 550,- Eur netto. Lustráciou v katastri nehnuteľností zistil, že žalovaná nie je vlastníčkou žiadneho nehnuteľného majetku. Vzhľadom na príjem žalobkyne ako aj na jej výdavky spočívajúce v splácaní ďalších dvoch úverov po 100,- Eur a 110,- Eur považoval navrhnutú mesačnú splátku vo výške 100,- Eur za primeranú.

1.6 O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. C.s.p. a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný v celej požadovanej istine (jeho neúspech spočíval len v časti príslušenstva) priznal od žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

2. Proti rozsudku okresného súdu, v rozsahu druhého (ktorým okresný súd žalobu vo zvyšku zamietol) a tretieho výroku (ktorým okresný súd povolil zaplatenie dlhu v splátkach) podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobe žalobcu vyhovel aj v zamietnutej časti nároku a žalobcovi priznal náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.; tvrdil tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci..

2.1 V konkrétnostiach namietal, že záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nemá nárok na úrok po zosplatnení je nesprávny. Tvrdil, že strany si dohodli dobu trvania nároku na zmluvné úroky až do splatenia úveru. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch.

2.2 Poukázal na rozsiahlu judikatúru krajských súdov SR, ktorými bol priznaný nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.02.2018, č.k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, č.k. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018 a č.k. 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018. Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, na rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/297/2017 zo dňa 13.02.2018, sp.zn. 5Co/311/2017 zo dňa 15.02.2018, sp.zn. 5Co/250/2017 zo dňa 13.02.2018, sp.zn. 5Co/414/2017 zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 5Co/372/2017 zo dňa 22.03.2018, sp. zn. 5Co/339/2017 zo dňa 22.03.2018, sp.zn. 5Co/465/2017 zo dňa 10.05.2018, sp.zn. 5Co/8/2018 zo dňa 22.05.2018, sp.zn. 5Co/60/2018 zo dňa 30.8.2018 a sp.zn. 5Co/134/2018 zo dňa 25.09.2018, na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co/138/2017-83 z 27.03.2018, na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3Co/108/2017 z 29.05.2018, na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/326/2017-84 zo dňa 31.05.2018, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/203/2017-94 z 19.07.2018, na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/36/2018-115 zo dňa 13.09.2018, na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/346/2017 zo dňa 28.09.2018. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014.

2.3 Odvolateľ zdôraznil, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Obo 143/98, na ktoré súd prvej inštancie poukázal v odôvodnení rozhodnutia, sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. V súvislosti s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 476/2012, na ktoré rovnako poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia, uviedol, že Ústavný súd SR sa v danej veci zoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu a odmietnutím uvedenej sťažnosti s konštatovaním že v konaniach predchádzajúcich danej ústavnej sťažnosti všeobecné súdy neporušili základné právo sťažovateľky, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko súdu ohľadne úrokov po zosplatnení. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že predmetom citovanej ústavnej sťažnosti predchádzajúcich konaní bolo zhodou okolností aj rozhodovanie o nároku na zmluvný úrok po zosplatnení.

2.4 Vo vzťahu k súdom prvej inštancie povolenému uhradeniu priznanej sumy a trov konania žalovanej v mesačných splátkach po 100,- Eur žalobca namietal, že súd prvej inštancie priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach po 100,- Eur postupoval v rozpore so zákonom. Uviedol, že pri určení mesačnej splátky vo výške 100,- Eur bude žalovaná splácať iba istinu viac než 2,5 roka. Mal za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania. Žalovaná v priebehu súdneho konania trvajúceho viac než 1 rok neprejavila žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť, pričom poslednú úhradu uskutočnila ešte pred predčasným zosplatnením. V danom prípade nie sú naplnené odôvodnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu, ako aj ľahostajný prístup žalovanej k plneniu si svojich zmluvných povinností. Zdôraznil, že žalovaná nepredložila žiadny dôkaz o jej nepriaznivej finančnej situácii. Súd prvej inštancie síce zistil, že žalovaná nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti a že jej príjem predstavuje 460,- až 550,- Eur netto, no v konaní neboli preukázané výdavky žalovanej (neboli preukázané tvrdenia o tom, že žalovaná spláca iné úvery). Súd prvej inštancie výrokom o povolení splátok povolil žalovanej zaplatiť splátkami aj trovy konania. Žalobca mal za to, že Civilný sporový poriadok takúto možnosť nepriznáva, nakoľko ustanovenie § 232 ods. 3 a 4 C.s.p. sa vzťahuje

na uplatnenú pohľadávku, nie však na trovy konania. V tejto súvislosti poukázal na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/322/2016-85 zo dňa 01.03.2017, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/135/2017-86 zo dňa 25.05.2017, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/157/2017-47 z 07.09.2017, na Uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 23Co/108/2017-71 zo dňa 20.12.2017, na Uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 23Co/392/2017-77 zo dňa 28.05.2018, na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/145/2017-85 zo dňa 31.07.2017, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/34/2017-97 zo dňa 15.06.2017.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

4. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil a v treťom a štvrtom výroku podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V zmysle § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. V zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci je len sčasti dôvodné (do tretieho výroku). Krajský súd sa však stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie ohľadom priznania zmluvného úroku len do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a na zdôraznenie správnosti tohto záveru okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobcu v odvolaní odvolací súd nižšie dopĺňa ďalšie dôvody.

8. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplata sumy 3.325,17 Eur, úroku v sume 197,88 Eur a v sadzbe 17,9 % ročne zo sumy 3.325,17 Eur od 22. júla 2017 do zaplata, úroku z omeškania v sume 1,79 Eur a v sadzbe 5 % ročne zo sumy 3.325,17 a 197,88 Eur od 22. júla 2017 do zaplata a poplatku zo poistenia 5,31 Eur. Žalobca dňa 18.10.2013 uzatvoril ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom Úverovú zmluvu č. 000000000080670 (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 4.000,- Eur. Žalobca listom zo dňa 18. mája 2017 vyzval žalovanú uhradiť omeškané splátky v sume 149,74 Eur do 23. mája 2017, inak pristúpi k zosplateniu úveru. Listom zo dňa 21. júla 2017 žalobca celý úver zosplatal a vyzval žalovanú uhradiť celý dlh z úveru do 31. júla 2017.

8.1 Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie o tom, že zmluva o úvere, uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou dňa 18.10.2013, je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná v postavení spotrebiteľa, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zjavné, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať nielen ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ale aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z..

8.2 Žalobca v odvolaní namietol nesprávnosť právneho posúdenia veci týkajúca sa práva na zaplata úroku z úveru aj po jeho zosplatení. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstavy poskytnúť úver

a vypýtať si zato dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Súd prvej inštancie preto správne rozhodol, keď žalobcovi nepriznal úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru. Úroky zmluvné popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodovacu prax súdov, ktorá je ustálená v tom, že nemožno priznať úroky z úveru po jeho zosplatení, pokiaľ už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, t.j. zákonná sankcia v zákonom stanovenej výške (napr. ÚS SR sp.zn. IV.ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012; KS Prešov sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015; KS Žilina sp.zn. 5Co/611/2014 zo dňa 16.12.2014; R 59/1998). K predčasnemu zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia súdu prvej inštancie viac objasniť aj inštitút predčasného zosplatenia úveru a jeho právny režim.

8.3 Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje v podstate cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie, smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani nato, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

8.4 Pokiaľ odvolateľ poukazoval na názory vyslovené v iných rozhodnutiach krajských súdov vydaných v obdobných veciach vo vzťahu k dôvodnosti nároku na úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odvolací súd uvádza, že mu je známe, že odborná verejnosť nedospela k jednoznačnému a zhodnému záveru, či veriteľovi patria zmluvne dohodnuté úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. K tejto otázke konštantná, ustálená judikatúra vytvorená nie je. Odvolací súd pripomína, že za súčasť ustálenej judikatúry je pre účely jej záväznosti potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom (kedy ide o právny názor najvyššieho súdu, nie jedného jeho senátu). Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v

obdobných veciach. Nie každé súdne rozhodnutie spadá pod širší pojem judikatúry. Pojem judikatúra zahŕňa publikované (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) rozhodnutia dotýkajúce sa určitej otázky výkladu právnej normy, ktoré sú bezprostredne záväzné iba pre rozhodnutie v konkrétnej veci, neformálne z nich však často súdy vychádzajú. Publikovanie rozhodnutia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je výsledkom dlhodobejšieho procesu zahŕňajúceho riešenie konkrétnej právnej otázky nielen výkladom sporného ustanovenia súdmi, ale aj napr. akademickou obcou, čo ho odlišuje od bežne zverejneného anonymizovaného rozhodnutia.

9. Odvolanie žalobcu proti výroku okresného súdu, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, preto nie je dôvodné; rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti je správne, a závery súdu prvej inštancie nie sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia. Preto krajský súd v zmysle § 387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok), ktorým okresný súd žalobu zamietol v časti zaplata 17,90% ročného úroku zo sumy 3.325,17 Eur od 01.08.2017 do zaplata.

10. Odvolanie žalobcu však odvolací súd považoval za dôvodné proti tej časti napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým povolil zaplata priznanej istiny, úroku, úroku z omeškania, poplatku za poistenie a náhradu trov konania uhradiť žalobcovi v mesačných splátkach po 100,-Eur. K uvedenému odvolací súd uvádza, že z napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd posudzoval pomery na strane žalovanej, vychádzal z jej tvrdení, lustrácie v Sociálnej poisťovne a lustrácie v katastri nehnuteľností. Uvedené zistenia sú len zisteniami týkajúcimi sa osobných, majetkových a príjmových pomerov žalovanej, absentuje zistenie a uvedenie dôvodov, pre ktoré došlo k zosplatneniu záväzku, snahu žalovanej o plnenie záväzku. Nemožno opomenúť, že súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie (pokiaľ ide o úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru) založil na konštatovaní, že po vyhlásení predčasnej splatnosti veriteľovi úrok nepatrí a nastupuje režim úroku z omeškania. Súčasťou tejto argumentácie je aj argument, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dochádza k stavu, v rámci ktorého má veriteľ právo získať okamžite späť celú sumu požičaných prostriedkov, odpadá na jeho strane obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru; nastupuje stav, v ktorom veriteľ môže vyvinúť zodpovedajúce úsilie k skorému vráteniu finančných prostriedkov a právny poriadok mu to umožňuje. Táto skutočnosť ostala okresným súdom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia opomenutá.

10.1 Odvolací súd zdôrazňuje, že podľa § 217 ods. 1 C.s.p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia; skutkový stav, na základe ktorého súd rozhoduje, musí existovať, resp. byť preukázaný súdom v rámci procesného postupu upraveného Civilným sporovým poriadkom v čase vyhlásenia rozsudku. Okresný súd teda nemôže rozhodnúť na základe takého stavu, ktorý už neexistuje, alebo svoje rozhodnutie oprieť o stav, ktorý ešte len v budúcnosti eventuálne môže nastať. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná sa k žalobe nevyjadřila (logicky tak nepožiadala o povolenie zaplatiť dlh v splátkach); o povolenie zaplata priznanej sumy požiadala na pojednávaní, pričom uviedla, že „žije sama, nemá deti, u súčasného zamestnávateľa zarába 460,- až 550,- Eur mesačne a mesačne spláca 100,- Eur úver v Prvej stavebnej sporiteľni a 110,- Eur úver v Poštovej banke“. Iné tvrdenia pre povolenie zaplata dlhu v splátkach žalovaná neuviedla, dôkazy svojich tvrdení neprodukovala. Z obsahu spisu a zo zápisnice z pojednávania tiež vyplýva, že súd prvej inštancie v čase vyhlásenia rozsudku (26.10.2018) nevykonával dokazovanie listinnými dôkazmi za účelom preukázania majetkových pomerov žalovanej; lustrácia v katastri nehnuteľností (29.10.2018) a v Sociálnej poisťovni (29.10.2018) bola vykonaná až po vyhlásení rozsudku. Súd prvej inštancie si tak len osvojil tvrdenia žalovanej o jej majetkových a príjmových pomeroch, rozhodnutie o povolení zaplata dlhu v splátkach založil aj na dôkazoch, ktoré do ukončenia dokazovania nevykonával.

10.2 Z uvedených dôvodov odvolací súd nemal inú možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušiť a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10.3 V ďalšom konaní, ktoré bude po zrušení napadnutého rozhodnutia pokračovať pred súdom prvej inštancie okresný súd opätovne posúdi žiadosť žalovanej o povolenie zaplata dlhu v splátkach, vykoná dokazovanie nielen pokiaľ ide o osobné, majetkové a príjmové pomery žalovanej ale zohľadní aj dôvody, pre ktoré došlo k zosplatneniu záväzku, snahu žalovanej o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade nedodržania splátok ako aj ďalšie skutočnosti, ktoré prípadne vyplývajú z vykonaného dokazovania a ktoré by povolenie zaplata dlhu v splátkach

odôvodňovali alebo naopak neumožňovali. Okresný súd prihliadne aj na vplyv zosplatnenia na možnosť požadovať úroky z úveru. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o možnosti povolenia zaplataenia dlhu v splátkach založí len na dôkazoch, ktoré vykoná, svoje skutkové zistenia opätovne právne posúdi a rozhodne o spôsobe zaplataenia priznanej pohľadávky žalobcu. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní, tak aby zodpovedalo požiadavkám uvedeným v § 220 ods. 2 C.s.p..

11. V dôsledku zrušenia výroku III. (o povolení zaplataenia dlhu v splátkach) rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil aj výrok o trovách konania. Napriek tomu, že sa javí, že súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol správne, ide o výrok závislý (§ 379 písm. a/ C.s.p.). Súd prvej inštancie po rozhodnutí vo veci samej rozhodne o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).